

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Стефка Венкова,
Институт за изследване на изкуствата – БАН

за дисертационния труд на **Росен Методиев Николов**,
редовен докторант към Институт за изследване на изкуствата – БАН, на тема:

РАЗВИТИЕ НА БАЛЕТНОТО ИЗКУСТВО В БУРГАС

за присъждане на *образователната и научна степен доктор*
по специалността *Музикознание и музикално изкуство*,
професионално направление 8.3. *Музикално и танцово изкуство*

научен ръководител – проф. д. изк. Анелия Янева

Докторската дисертация на Росен Николов е първо по рода си цялостно изследване на историята и съвременния развой на балетното изкуство в Бургас. Актуалността на темата е безспорна както от гледна точка на недостатъчно проучената проблематика до момента, така и поради нейното вписване в концепцията и дългогодишната работа на изследователска група „Музикален театър“ в сектор „Музика“ на Институт за изследване на изкуствата при БАН по събиране, систематизиране и публикуване на историята на музикалния театър у нас. Важно е да се отбележи, че докторантът сътрудничи на многотомното издание „Български музикален театър“, което му позволява да натрупа опит и знания.

Основната цел на изследването е формулирана във Въведението: да се реализира „систематизиран и обоснован труд за началните стъпки, утвърждаването и развитието на балета в Бургас в неговия цялостен профил“, като стремежът е да се проследи „цялостното развитие на бургаския балет“ и да се потърсят *„отличия и особености“* в репертоара и в творческите експерименти на хореографите“ (с. 7). Предложената от дисертанта организация на текста, както и изборът на историографски характер на изследването, логично отразяват заложената цел. Текстът е организиран в шест раздела, въведение и заключение, общо 192 стандартни страници, в това число четири приложения и библиография. Настоящата дисертация притежава високи научни качества – логично структуриран текст; ясно заявени предмет, цели и методи на изследването; поставяне на

разглежданите въпроси в контекста на музикалната история; детайлна аналитична и сравнителна работа с представените балетни постановки и изпълнителски състави.

Тук бих искала да отбележа, че музикалноизследователските интереси на Р. Николов са подплатени и със солидна хореографска, преподавателска и постановъчна дейност. Създаденият и ръководен от него „Танц студио R“ – Бургас, чиито възпитаници се вливат в състава на Бургаската опера, работата му като преподавател по дисциплините *Класически танц*, *Исторически танци*, *Характерни танци*, *Съвременни танцови техники*, *Композиция и импровизация*, *Теория и методика на специалността*, *История на танца*, *Актьорско майсторство* и *Пантомима* в НУМСИ „Проф. Панчо Владигеров“ – Бургас, както и като постановчик на балетни и танцови спектакли, е предпоставка за сериозна професионална основа.

В дисертацията на Р. Николов се съдържа ценна историческа информация, като нейното събиране и систематизиране са заслуга на докторанта. Отграничават се различни периоди, започвайки от края на XIX век до наши дни. Акцентира се върху важни за развоя на балетното дело в Бургас събития. Разкриват се механизмите на поддържане на балетната трупа на Бургаската опера в съвременността, като се комбинират професионално балетно изкуство с любителски частни танцови формации.

Раздел 1. *Предпоставки за интереси към танца в Бургас (края на XIX – средата на XX век)* представлява специален интерес за мен, тъй като съвпада с моята изследователска работа през последните години върху музикалния живот у нас от края на XIX и първата половина на XX век. Подхожда се компетентно и добросъвестно, с прецизност към събирането и систематизирането на разноликата информация. Това е безспорен принос към по-доброто проучване и цялостно обхващане на този важен за съвременната музикология период. Предвид императивно наложената идеологическа парадигма в периода 1944 – 1989 г. по отношение на изучаването на предходните десетилетия, е радващо, че Р. Николов е част от изследователите, които днес безпристрастно и професионално разработват и анализират тези години на музикално съзидане и полагане на основите на българската музикална култура.

Раздел 2. *Самодейна опера-Бургас. Първа балетна постановка* представя изчерпателна информация и разглежда в музикалноисторически контекст първата балетна самодейна постановка.

Раздел 3. *Класически балетен репертоар в Държавна опера-Бургас* и Раздел 4. *Съвременна хореография в Държавна опера-Бургас* проследяват балетната дейност във вече одържавената опера в Бургас. Представя се едно цялостно осмисляне на класическия и съвременния репертоар, както и на постановъчните подходи и изявени хореографи.

Раздел 5. *Съвременни танцови формации с недържавно финансиране* накратко разглеждат дейността на ръководеното от Р. Николов „Танц студио R“, което е ориентирано към съвременната хореография. Танцьори от студиото се включват в постановки на Държавна опера – Бургас, както и се изграждат цялостни самостоятелни спектакли. Представя се и „Танцова формация „Дюн“.

Раздел 6. *Творци с принос към Бургаския балет* се фокусира върху индивидуалния принос на балетни педагози, балетисти и хореографи за развитието на балетното изкуство в града. Тук се отделя внимание и на обучението по балет в града, осъществявано в НУМСИ „Проф. Панчо Владигеров“, в което свое важно място има и преподавателската дейност на Р. Николов.

Формулираните изводи в Заключение, както и заявените приноси на дисертационния труд в автореферата, определят важните за изследването постижения както по отношение на научната новост, така и по отношение на интерпретацията на вече известна информация.

Библиографията е обемна и добре структурирана. Авторефератът включва всички необходими елементи, като отразява пълно и адекватно съдържанието на труда. Безспорно удовлетворителен е големият брой публикации на Р. Николов – седем, като четири от тях в научни (включително една в реферирано издание) и три в научнопопулярни издания, както и множеството участия в научни форуми.

С цел прецизиране на текста при неговото публикуване, което горещо подкрепям, бих препоръчала на с. 13 да се поправи името на Светлозар Елдъров (а не Елбъров), както и при цитирането под линия на същата страница и в библиографията (с. 179) – заглавието на книгата му „Католиците в България 1878–1989. Историческо изследване. София: Международен център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия в България, 2002“. Също така да се направи редакция за немногото съществуващи пунктуационни пропуски, като например изписването на „Държавна опера – Бургас“ не с дефис, а с тире.

Бих искала специално да поздравя научния ръководител проф. д.изк. Анелия Янева за професионално свършената работа.

Оценявам положително извършените от дисертанта дългогодишни практически дейности, проучвания, систематизации и постигнати научни резултати. Въз основа на приносния характер на дисертационния труд **давам своята положителна оценка** за него и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Росен Методиев Николов *образователната и научна степен доктор* по научната специалност *Музикознание и музикално изкуство*, професионално направление 8.3 *Музикално и танцово изкуство*.

12 април 2021 г.

доц. д-р Стефка Венкова